

Abstrakt

Nenávistné slovní projevy a legitimita jejich trestněprávního postihu

Nenávistným projevům je v posledních letech věnována zvýšená mediální pozornost. Tato předsudečně nenávistná komunikační sdělení – nejčastěji slovní – směřující proti určitým skupinám osob jsou manifestací společenských antagonismů narušujících veřejný pořádek a soužití lidí; nadto bývají úzce spojovány s problematikami předsudků, předsudečného násilí, xenofobie, diskriminace i extremismu. Trestněprávní postih takových projevů je již dnes možný a lze důvodně očekávat, že na něj bude kladen stále větší důraz.

Cílem této diplomové práce je kritický přezkum oprávněnosti trestněprávního postihu nenávistných slovních projevů v České republice, včetně identifikace problematických aspektů současné úpravy. Závěry přezkumu vychází především z rozboru skutkových podstat trestných činů, z komentářové literatury, judikatury soudů a související odborné literatury.

První kapitola vysvětluje ústřední pojmy – nenávistné projevy, nenávistné slovní projevy a vztahy mezi nimi. Bližší pozornost je věnována fenoménu, který uvedené výrazy propojuje a zároveň je neoddělitelnou součástí každého z nich: předsudečné nenávisti.

Druhá kapitola řeší historické počátky cíleného postihu předsudečné nenávisti v USA a různé metody jeho implementace. Výsledná kategorizace je následně použita na současnou českou úpravu: jsou identifikována ustanovení regulující předsudečnou nenávist a izolovány ty skutkové podstaty trestných činů, jež umožňují postih nenávistných slovních projevů.

Třetí kapitola podrobně rozebírá jednotlivé relevantní skutkové podstaty trestných činů s důrazem na co nejjasnější vymezení hranic postižitelnosti jednotlivých druhů nenávistných slovních projevů. Jsou konstatovány některé interpretační nejasnosti a legislativní nedostatky, identifikovány možné excesy ze strany zákonodárce a navrženy změny *de lege ferenda*.

Závěrečná kapitola bilancuje oprávněnost současné podoby trestněprávního postihu nenávistných slovních projevů. Součástí zhodnocení jsou mj. test proporcionality celkové úpravy coby zásahu do ústavně garantované svobody projevu a širší úvahy o tom, zda je tato úprava skutečně žádoucí tak jak je zamýšlena.

Klíčová slova:

nenávistné projevy, svoboda projevu, subsidiarita trestní represe, hypertrofie trestní represe